RESTITUTIO – PLATFORMA DIGITALĂ A BIBLIOTECII CENTRALE UNIVERSITARE „CAROL I”

ANDREEA BADEA
VLADIMIR PRIPP
Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București

***Restitutio* - Digital Platform of Central University Library ”Carol I”**

ABSTRACT

Modern society is continuously changing, being influenced by technological evolution and its implications for people.

The purpose of this paper is to highlight the way in which B.C.U. ”Carol I” is adapting to the constant process of digitalisation, by using technology in order to accomplish: *Informational Literacy*, *National Patrimony Conservation*, *Supporting the Educational Process* and *Scientific Research*. All of these processes are emphasized by the digital platform *Restitutio*, which was launched in 2023 and is currently comprised of 7000 digital objects.

Restitutio application is standardized, bilingual. It has three different search-keys, respectively, *People, Collections and Digital Objects.* The first one can be used to identify the authors of the digital objects. The second one includes nine digital collections which are continuously evolving. The final search-key facilitates the digital object’s identification using multiple criteria.

The purpose of this presentation is to accustom future users with the site’s structure, search-keys and especially with the typology of the nine digital collections which gather documents from different domains: the collection *Current Romanian and foreign books*, the collections ”Boabe de grâu” and ”Cultura” which alongside the collection *Magazines* gather serial publications. There are also the collections of *Manuscripts and Correspondence*, *Old, Rare and Bibliophile Books* and *Documents from the BCU "Carol I" historical archive*, *Our Press*, *Magazines* and *Zeflemeaua*. These include multiple types of digital objects which originate in past times, representing an ample source of information for researchers. *Lib2Life* is the collection with the biggest number of digital objects within *Restitutio*. The collection *info documentary resources* encompasses digital objects relevant to researchers who study the domains of bibliology and information science.

We applied the method of document analysis in order to identify the aforementioned collections and the way in which the digital object is presented and accessed by the user.

Restitutio facilitates access towards the document, by presenting it in PDF format, thus it represents an innovative support tool, adapted to the digitalised society.

Cuvinte-cheie: *Restitutio*, digitalizare, manuscrise, carte veche, publicații seriale
Key words: *Restitutio*, digitalisation, manuscripts, old book, serial publications

Introducere

Evoluția tehnologică din ultimii ani poate fi observată în toate aspectele vieții individului. În plus, ca urmare a măsurilor sanitare adoptate în perioada pandemiei de Covid-19, oamenii au fost nevoiți să apeleze la noile tehnologii de

comunicare, pentru a-și putea desfășura activitățile zilnice. Conform datelor publicate de Eurostat[1], la nivel european, accesul la internet a înregistrat creșteri importante. Cu toate acestea, au existat diferențe semnificative între regiuni. De exemplu, „decalajul dintre țările din Nord și Vest, pe de-o parte, și cele din Sud și Est, pe de altă parte, este la fel de vizibil ca întotdeauna”[2]. În mediul academic, utilizarea tehnologiilor care înlesnesc comunicarea digitală a permis ca procesul de învățare să nu stagneze, datorită „adaptării rapide a profesorilor și studenților la mediul online”[3].

Folosirea din ce în ce mai intensă a noilor tehnologii de comunicare și accesare a informației reprezintă un exemplu al percepției asupra vieții a sociologului Lazăr Vlăsceanu, conform căruia individul își poate trăi viața „real, imaginar, și, mai recent, datorită mijloacelor electronice de comunicare, doar virtual”[4].

Această cercetare este relevantă deoarece studiază modul în care biblioteconomia s-a adaptat la nevoile utilizatorilor, indiferent de nivelul de pregătire sau de domeniul de activitate, prin utilizarea noilor tehnologii, care facilitează accesul la diferitele resurse informaționale. Vom folosi metoda studiului de caz pentru a prezenta platforma *Restitutio*, lansată de Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” în anul 2023, pentru a evidenția modul în care o instituție culturală care promovează cercetarea s-a adaptat la nevoile utilizatorilor și a reușit să faciliteze accesul acestora la aproape 7000 de obiecte digitizate, folosind ultimele evoluții tehnologice.

Cadru teoretic

Cunoaștere comună, cunoaștere științifică

Societatea este caracterizată de prezența unui „mod organizat de existență în sfera fenomenelor vieții”[5], în care putem identifica două categorii distincte de acțiuni. Pe de-o parte, este vorba despre acțiunile comune, automatisme, pe care oamenii „le desfășoară de la sine, [...] ca răspunsuri la solicitări interne sau externe”[6]. Pe de altă parte, pentru a putea înțelege societatea aflată în continuă schimbare, individul este nevoit să apeleze la cunoașterea științifică, bazată pe „observație obiectivă, utilizându-se metode adecvate, obținând enunțuri empirice cu valoare de adevăr”[7].

---

[1] Eurostat 2023. Disponibil online la adresa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tin00134/default/table?lang=en (accesat la 18.08.2024).
[2] Gabor, Oancea, Pripp 2023, p. 131.
[3] Ivașcu, Rădoi 2021, p. 69.
[4] Vlăsceanu 2011, p. 48.
[5] Vlăsceanu, Zamfir 1998, p. 548.
[6] Vlăsceanu 2011, p. 48.
[7] Chelcea 2001, p. 31.

Restitutio contribuie direct la dezvoltarea cunoașterii științifice prin resursele pe care le pune la dispoziția utilizatorilor. Suntem de părere că materialele din cadrul platformei *Restitutio* îndeplinesc mai multe funcții în vederea dezvoltării procesului cunoașterii științifice. În primul rând, materialele din platforma *Restitutio* contribuie la dezvoltarea cadrului teoretic și metodologic necesar pentru ca oricine să poată cerceta empiric lumea înconjurătoare. În al doilea rând, ajută la înțelegerea și interpretarea datelor rezultate în urma cercetărilor întreprinse. În al treilea rând, înlesnește procesul de *eResearch*, caracterizat de „cercetarea bazată pe colaborare și rețeaua de cercetători în mediul online”[8].

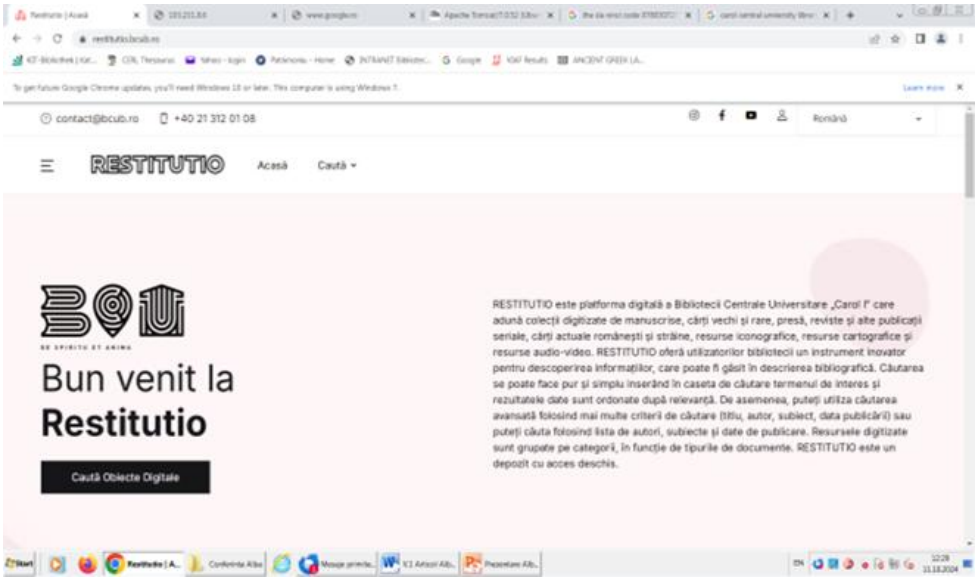

Fig. 1 – Imagine platformă *Restitutio* (https://restitutio.bcub.ro/)

Biblioteca – spațiu de informare în era tehnologică

Tehnologizarea masivă a determinat o reconfigurare a poziției structurilor info-documentare, o preocupare firească a acestora, dictate de noile exigențe ale utilizatorilor fiind crearea și punerea în acces a documentelor digitale.

În literatura de specialitate, denumirea generică utilizată pentru documentul digitizat este cea de *obiect digital* definit ca „reprezentare digitală în

[8] Ivașcu, Rădoi 2021, p. 74,

orice context digital”[9], termeni echivalenți fiind și *document digital*, *lucrare, material digital*, *resursă digitală*.

Printre avantajele oferite de transpunerea în mediul virtual a documentelor fizice prin digitizare[10] se numără: inexistența limitărilor de consultare, accesul la documente, necondiționat de spațiu și timp, accesarea resurselor concomitent de către mai multe persoane, prezervarea, alternativa creării unui sistem integrat.

Asigurarea accesului la *colecțiile digitale* de documente, definite în literatura de specialitate ca „depozite de informații păstrate în diferite formate electronice (text, audio, video, pagini web, xml etc.)”[11], contribuie la potențarea a două dintre coordonatele unei biblioteci, accesibilitatea și conservarea colecțiilor.

În cazul platformei *Restitutio*[12], putem invoca termenul de *colecție digitală.* Reunirea unor astfel de *colecții digitale* cu scop de informare și comunicare constituie o bibliotecă digitală, definită în *Tratatul de biblioteconomie* ca „bază de date, o platformă care permite utilizatorilor să lucreze în context electronic și hypertextual”[13]. Coordonatele structurale ale unei *biblioteci digitale* în general sunt reprezentate de *colecțiile digitale, tehnologiile de informare și comunicare* și *utilizator*[14], o structură superioară colecției digitale, „implicând, în egală măsură, un concept organizațional, dar și o structură stabilă”[15].

Tendințe internaționale în domeniul biblioteconomiei
Bibliotecile secolului al XXI-lea

Atât instituțiile naționale, cât și cele internaționale, în speță cele europene, au conștientizat importanța digitizării în cadrul procesului de dezvoltare a capitalului cultural și științific.

În cadrul *Agendei Digitale* elaborate la nivel național, s-au stabilit o serie de obiective, precum „dezvoltarea Arhivelor Digitale ale Patrimoniului Cultural Român, *Promovarea creării unui conținut digital original, specific comunităților din România*, cât și *Îmbunătățirea interacțiunii dintre cetățeni și conținutul cultural digital*”[16], care contribuie direct la îndeplinirea țelului stabilit la nivel european, acela de a sprijini „conservarea și promovarea patrimoniului

[9] Regneală, Enache 2017, p. 255.
[10] Banciu, Coardoș, Lepădatu 2010, p. 14.
[11] *Ibidem*, p. 42.
[12] *Restitutio.* Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/ (accesat la 30.08.2024).
[13] Regneală 2014, p. 26.
[14] *Ibidem*.
[15] *Ibidem*.
[16] Banciu 2015, p. 25.

european”[17]. Platforma *Restitutio* are un aport major la îndeplinirea scopurilor stabilite la nivel național, din mai multe motive. În primul rând, deoarece este o arhivă care reunește obiecte digitale reprezentative pentru patrimoniul cultural român, precum articole publicate în reviste de cultură în perioada interbelică, schițe ale unor lucrări cunoscute din secolul trecut sau cărți rare ale unor autori străini, care au fost publicate începând din secolul al XVI-lea și până în secolul al XIX-lea. În al doilea rând, prin intermediul *Restitutio* pot fi accesate reviste culturale care ilustrează specificul diferitelor zone geografice din țara noastră. În al treilea rând, deoarece site-ul *Restitutio* este foarte ușor de accesat, cu o interfață simplă, care îi permite utilizatorului să navigheze ușor printre cele 7000 de obiecte digitale grupate în 12 colecții distincte.

Principalele funcții pe care o bibliotecă le îndeplinește sunt: „dobândirea de cunoștințe, prezervarea culturii, diseminarea informațiilor, obținerea de informații și educația”[18]. Deși, atribuțiile anterior menționate sunt specifice tuturor bibliotecilor, modul în care noile tehnologii sunt folosite diferă în funcție de particularitățile fiecărei biblioteci în parte. Astfel, există o serie de criterii care pot fi folosite pentru a stabili categoriile în care pot fi încadrate bibliotecile. Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecilor (*IFLA – International Federation of Library Associations*) diferențiază între cinci tipuri distincte de biblioteci, respectiv „națională, academică, publică, comunitară, școlară”[19].

Cea mai mare dintre acestea, *biblioteca națională*, are ca scop „achiziționarea și conservarea copiilor tuturor documentelor relevante publicate în țara în care se află biblioteca”[20]. *Biblioteca academică* are ca funcție principală „acoperirea nevoilor informaționale de învățare și cercetare” și include „biblioteci ale instituțiilor de învățământ superior”[21]. În cea de-a treia categorie, a *bibliotecilor publice*, se regăsesc bibliotecile care „deservesc întreaga populație a unei comunități locale sau regionale”[22]. În cea de-a patra categorie intră *bibliotecile comunitare*, care diferă de celelalte biblioteci deoarece nu sunt administrate și finanțate de o instituție publică, ci de „organizații comunitare, fundații sau ONG-uri”[23]. În ultimul rând, este vorba despre *bibliotecile școlare*, care „sunt atașate tuturor școlilor sub nivelul terțiar

[17] Guvernul României 2015, p. 69. Disponibil online la adresa: https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/strategia-nationala-agenda-digitala-pentru-romania-20202c-20-feb.2015.pdf (accesat la 20.08.2024).
[18] Barker 1994, p. 221. Disponbil online la adresa: https://sci-hub.se/10.1108/eb045294 (accesat la 20.08.2024).
[19] https://librarymap.ifla.org/data-glossary/library (accesat la 30.08.2024).
[20] *Ibidem*.
[21] *Ibidem*.
[22] *Ibidem*.
[23] *Ibidem*.

de educație, a căror funcție primară este să deservească elevii și profesorii acestor școli”[24].

La nivel național, în conformitate cu Legea 334 din 31 mai 2002, *Legea bibliotecilor*, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” se încadrează în categoria bibliotecilor universitare, în care se regăsesc caracteristicile bibliotecii de tip academic definite de IFLA, definită ca: „biblioteca aflată prioritar în serviciul studenţilor, al cadrelor didactice şi al cercetătorilor din universităţi şi alte instituţii de învăţământ superior şi de cercetare, care, în limitele prevăzute de regulamentul de organizare, poate funcţiona şi ca bibliotecă publică”.

Luând în considerare clasificarea internațională, cu cele cinci tipuri de biblioteci anterior menționate, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” se încadrează în categoria *bibliotecilor academice*, deoarece este „o structură de documentare și cercetare hibridă, cu un public specific – cel academic”[25].

Bibliotecile pot fi clasificate și în funcție de alte criterii. În primul rând, în funcție de caracterul „public sau privat”[26]. În al doilea rând, în funcție de scop, biblioteca poate avea „scop general sau specializat”. Cele care au scop general oferă utilizatorilor acces la resurse, atât digitale, cât și în format fizic, acoperind un spectru larg de tematici. Bibliotecile cu scop particular oferă acces la resurse în format fizic și electronic, care acoperă o singură tematică. De exemplu, biblioteca oricărei universități de medicină poate fi încadrată în această categorie.

În al treilea rând, este vorba despre caracterul academic al bibliotecilor, acestea fiind „academice sau non-academice”. Așa cum am menționat anterior, în definiția preluată de la Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecilor, bibliotecile academice sunt cele care răspund nevoilor de învățare și de cercetare, oferind astfel accesul atât la cărți, cât și la articole științifice, în format fizic și în format digital, deopotrivă. În ultimul rând, este vorba despre modul în care sunt accesate resursele pe care biblioteca le pune la dispoziție utilizatorilor, „convențional sau electronic”[27].

Utilizarea noilor tehnologii în cadrul bibliotecilor a dus la apariția a patru tipuri distincte de sisteme de bibliotecă, respectiv, „*polimedia*, electronice, digitale și virtuale”. Bibliotecile care utilizează sisteme *polimedia* le oferă utilizatorilor acces la informații disponibile pe mai multe tipuri de „tehnologii de stocare a informației, precum hârtie, microfilm, CD”[28]. Al doilea sistem de bibliotecă este reprezentat de cele electronice, în care „procesele de bază ale unei

[24] *Ibidem*.
[25] Rădoi 2015, p. 72
[26] Barker 1994, p. 221. Disponibil online la adresa: https://sci-hub.se/10.1108/eb045294 (accesat la 22.08.2024).
[27] *Ibidem*.
[28] Barker 1994, p. 227

biblioteci dobândesc o natură electronică”[29]. Câteva dintre caracteristicile bibliotecii electronice sunt: „accesul facil, servicii disponibile 24/7, serviciu virtual de referințe, existența unui motor de căutare și posibilitatea de a realiza online toate operațiunile care se pot realiza într-o bibliotecă, precum: înregistrarea utilizatorului, cererea pentru livrarea unui document, prelungirea unui împrumut[30]. A treia categorie de sistem de bibliotecă, cel digital, se caracterizează prin faptul că „toate informațiile sunt disponibile doar în format electronic digital”[31]. Astfel, în cadrul bibliotecilor digitale nu se regăsesc materiale precum cărțile în format fizic. În ultimul tip de sistem de bibliotecă pe care îl vom discuta intră *bibliotecile virtuale*, cele care, „cu ajutorul unui calculator, pot crea simulări realiste, în care utilizatorul este imersat”[32].

Conform unui raport întocmit de Asociația Americană a Bibliotecilor, utilizarea programelor de *Realitate Virtuală* în cadrul bibliotecilor, în special a celor universitare, are un impact pozitiv atât asupra studenților, cât și asupra instituției. În primul rând, contribuie la procesul de integrare a noilor studenți: „vrem să îi ajutăm pe studenți, în special pe cei din zona suburbană, să înțeleagă și să empatizeze cu ceilalți”[33]. În al doilea rând, contribuie direct la procesul de înțelegere și asimilare a informației: „programele de realitate virtuală contribuie la mai buna înțelegere a cursurilor și la imersivitatea acestora”[34]. Astfel, noile tehnologii sporesc optimizarea implementării funcțiilor bibliotecii pe care le-am prezentat anterior. Programul *Restitutio* se încadrează în cea de-a treia categorie, a programelor digitale de bibliotecă, deoarece toate materialele pot fi accesate doar în format digital, și nu în format obișnuit, fizic.

Aplicarea cu succes a noilor descoperiri tehnologice a influențat domeniul biblioteconomiei, în special prin „prezența internetului, care a dus la apariția unor schimbări fundamentale în domeniul informației”[35], contribuind, pe de-o parte, la dezvoltarea noilor sisteme de gestionare a bibliotecilor, pe care le-am prezentat anterior. Pe de altă parte, a dus la apariția bibliotecarului-digital.

Termenul de bibliotecar-digital, preluat în limba română de la termenul din limba engleză cyber-librarian (cybrarian), ilustrează „bibliotecarul care este capabil să opereze în spațiul virtual”[36]. Suntem de părere că acest termen are

---

[29] *Ibidem*.
[30] Moyo 2004, p. 22. Disponibl online la adresa: https://sci-hub.se/10.1108/0264047041054 1615 (accesat la 22.08.2024).
[31] Barker 1994, p. 227.
[32] *Ibidem*.
[33] Hannah Arata. Disponibil online la adresa https://programminglibrarian.org/articles/new-mechanism-dialogue-virtual-reality-programs-academic-libraries (accesat la 30.08.2024).
[34] *Ibidem*.
[35] Kelly, Nicholas 1996, p. 137. Disponibil online la adresa: http://dx.doi.org/10. 1108/eb051420 (accesat la 30.08.2024).
[36] Bauwens 1993, p. 65

dublă valență. Pe de-o parte, surprinde impactul pe care evoluția tehnologică l-a avut în dezvoltarea biblioteconomiei. Pe de altă parte, reflectă nivelul ridicat de adaptare a angajaților din acest domeniu, care și-au însușit cu succes abilitățile necesare pentru a putea utiliza noile tehnologii. Obiectivul principal al bibliotecarului-digital este de „a gestiona rețeaua de informații și cunoștințe care există în cadrul organizației, precum diversele colecții de date”[37]. Pentru a-și putea îndeplini menirea, bibliotecarul-digital trebuie să dea dovadă de „comunicare, etică și responsabilizare, gândire critică și strategică, abilități de lucru în mediul digital”[38].

Procesul de administrare al platformei *Restitutio* de către bibliotecarii digitali nu presupune doar introducerea în format digital a documentelor, ci și încadrarea acestora în categoria potrivită. Mai mult decât atât, fiecare document este minuțios descris, fiind prezentate atât caracteristicile fizice, cât și informații relevante, precum autorul, anul publicării sau numărul de pagini. Astfel, activitatea bibliotecarilor digitali care se îngrijesc de platforma *Restitutio* poate fi încadrată în două categorii distincte: pe de-o parte, la nivel macro, implică administrarea întregii baze de date, pe de altă parte, la nivel micro, presupune gestionarea atentă a fiecăruia dintre obiectele digitale care sunt incluse în acest program.

Metodologie

În cadrul acestei cercetări am utilizat ca metodă studiul de caz, care reprezintă „cercetarea complexă a unei singure unități sociale”[39]. Am ales să utilizăm această metodă deoarece ne „oferă un mod sistematic de a cerceta evenimente”[40]. Printre subiectele care pot fi supuse cercetării prin intermediul studiului de caz se află „indivizi, organizații, instituții, procese, programe, evenimente”[41]. În cadrul demersului nostru științific, unitatea de analiză este aplicația (programul) *Restitutio*. Această metodă de cercetare ne ajută să răspundem la două întrebări distincte: „cum, de ce?”[42]. În studiul de față, vom răspunde la prima din cele două întrebări și vom prezenta atât modul în care poate fi accesat de către utilizatori programul *Restitutio,* cât și structura interfeței acestuia.

Platforma digitală principală a BCU „Carol I” – *Restitutio* – vine în întâmpinarea utilizatorilor, cu precădere a cercetătorilor care trebuie să acceseze atât documentele rare, cât și pe cele recent publicate.

---

[37] *Ibidem*.
[38] Rădoi 2015, p. 72.
[39] Chelcea 2001, p. 610.
[40] Mitulescu 2011, p. 91.
[41] *Ibidem*, p. 92
[42] Yin 2005, p. 22

Dintre principiile care stau la baza constituirii colecțiilor digitale utilizate în organizarea platformei *Restitutio,* pornind de la cele generale, enumerate de Elena Tîrziman în *Tratatul de biblioteconomie*[43], s-au avut în vedere: selectarea documentelor aflate într-o stare de conservare care să permită scanarea cu echipamente adaptate în funcție de specificul fizic al documentului, stocarea acestora pe server și valorificarea și administrarea colecției *Lib2Life* și a colecției *Arhiva INGG «Ana Aslan»,* în manieră colaborativă. Protocolul de colaborare între mai multe instituții din România a reprezentat baza ultimelor două colecții anterior menționate.

Arhitectura platformei include o organizare riguroasă, standardizată, având ca puncte de acces pentru cele 7000 de obiecte digitale trei categorii: 1. **Persoane**. 2. **Colecții**. 3. **Obiecte digitale**.

Termenul generic **Persoane** include mențiunile de responsabilitate în general: numele autorilor, editorilor, tipografilor, în cadrul platformei regăsindu-se 2451 de nume. În vederea simplificării accesului pentru utilizatori, acestea pot fi aranjate de sistem *alfabetic crescător, alfabetic descrescător* sau în funcție de momentul în care au fost adăugate în aplicație, pentru o mai eficientă vizualizare utilizatorul putând opta pentru o selecție cuprinsă între 10 și 30 de mențiuni pe pagină.

Platforma include **12 colecții**: *Arhiva INGG «Ana Aslan», «Boabe de grâu», Cărţi româneşti şi străine curente, Cărți vechi, rare şi bibliofile, Cultura, Documente din arhiva istorică a BCU „Carol I”, Lib2Life, Manuscrise şi corespondenţă, Resurse infodocumentare, Reviste, Presa noastră și «Zeflemeaua».*

Referior la cea de-a treia categorie, a **obiectelor digitale**, indexurile de răsfoire prin care se realizează accesarea fiecăruia din cele zece tipuri de documente (carte, carte veche, manuscris, hartă, serial, *ex-libris*, fotografie, document arhivă, carte poștală) sunt: titlu, subiect, contributori, limba, anul și luna publicării, tipul de document.

Programul prin care s-a întocmit colecția *Arhiva INGG «Ana Aslan»*[44], un proiect realizat de BCU „Carol I” împreună cu Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie „Ana Aslan”, a vizat pregătirea documentelor de arhivă pentru digitizare, scanarea acestora și realizarea descrierilor în sistem informatizat pentru 195 de obiecte digitale.

[43] *Ibidem*, p. 274.

[44] Colecția *Arhiva INGG «Ana Aslan»*. Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/arhiva-ingg-ana-aslan (accesat la 29.08.2024).

Fig. 2 – Foto Ana Aslan (https://restitutio.bcub.ro/collections)

Colecția alcătuită din descrierea unor articole ale revistei *Boabe de grâu*[45] cuprinde 7 articole semnate de: bibliograful Ioan C. Bianu, geograful și publicistul Mihai Haret, arheologul Grigore Avakian, scriitorii Jean Bart și Gala Galaction, sculptorul Ion Jalea și Ioan Mătăsaru[46].

Colecția *Cărţi româneşti şi străine curente*[47] cuprinde 38 de obiecte digitale, cărți editate începând cu secolul al XIX-lea, preponderent fiind numărul celor în limba română.

Colecția *Cărți vechi, rare şi bibliofile*[48] însumează descrierea și accesul pentru 22 de documente de tip carte veche străină și românească și 2 cărți bibliofile, prevalând cele editate în afara spațiului românesc.

Din revista *Cultura*[49], produs editorial al Fundației Culturale Române, editori științifici fiind Augustin Buzura și Angela Martin, pe platforma *Restitutio* se regăsesc digitizate 12 numere ale acesteia, acoperind perioada octombrie-decembrie 2016.

Colecția *Documente din arhiva istorică a BCU «Carol I»*[50] cuprinde 13 obiecte digitale: scrisori, facturi, permise, timbre, invitații, programe etc.

În cadrul proiectului *Lib2Life*[51], având la bază un consorțiu între BCU „Carol I" din București, BCU „Mihai Eminescu" din Iași, BCU „Lucian Blaga"

[45] Colecția *Boabe de grâu.* Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/boabe-de-grau (accesat la 29.08.2024).
[46] Colecția *Presa noastră.* Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/presa-noastra (accesat la 05.08.2024).
[47] Colecția *Cărţi româneşti şi străine curente.* Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/carti-romanesti-si-straine-curente (accesat la 05.08.2024).
[48] Colecția *Cărţi vechi rare şi bibliofile.* Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/carti-vechi-rare-si-bibliofile (accesat la 22.08.2024).
[49] *Cultura.* Disponibil online, la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/cultura (accesat la 23.08.2024).
[50] Colecția *Documente din arhiva istorică a BCU „Carol I".* Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/documente-din-arhiva-istorica-a-bcu-carol-i (accesat la 05.08.2024).

din Cluj-Napoca, BCU „Eugen Tudoran” din Timișoara, Universitatea Politehnică din București și Institutul Național de Dezvoltare în Informație, cea mai mare subcolecție, inclusă în platforma *Restitutio eLibrary Builder*, cuprinde 4137 de obiecte digitale, fiind scanate de BCU „Carol I” 2034108 de pagini. Au fost selectate lucrări din domenii precum: generalități (documentare, bibliologie, biblioteconomie, standardizare), civilizație și cultură, lucrări de referințe (enciclopedii, dicționare, biografii, bibliografii, biobibliografii, cercetări bibliografice), administrație publică, asistență socială, științe militare, teologie, arte, științe juridice, științe economice, istorie, arhivistică, arheologie, filozofie, psihologie, politică, literatură, lingvistică, filologie, dicționare bilingve, multilingve, sociologie, demografie, statistică, etnografie, folclor, pedagogie, științe naturale, (geologie, geografie, biologie), științe exacte (matematică, fizică, chimie), științe aplicate (tehnică, inginerie, agronomie, medicină, farmacologie).

CARTE

[Comoediae] cum Directorio Vocabularum

Aelius Donatus

Guy Jounneaux

Jodocus Badius Ascensius

Fig. 3 – Foto cu pagina de titlu a cărții Publius Terentius Afer, *[Comoediae] cum Directorio Vocabularum […],* Strasbourg, 1499 (https://restitutio.bcub.ro/items/comoediae-cum-directorio-vocabularum)

Criteriile de selecție au fost: raritatea, vechimea documentelor, valoarea științifică a publicațiilor, dreptul de autor și necesitatea prezervării documentelor. În privința valorii științifice, în procesul de selecție s-au urmărit:

[51] Colecția *Lib2Life.* Disponibil online la adresa: https://lib2life.bcub.ro/elibrary-builder/ (accesat la 05.08.2024).

gradul de reprezentativitate a autorului, titlul academic, dimensiunea demersului său editorial, valoarea științifică a lucrării, domeniul, aria temporală, renumele la nivel național și internațional, actualitatea temei, ponderea disciplinei.

Fig. 4 – Foto cu p. de titlu a cărții Mateiu Sanda I. *English book for the first year*. București: Cartea Românească, 1937 (https://restitutio.bcub.ro/items/english-book-for-the-first-year)

Cât privește regimul juridic al resurselor digitale, implicând drepturile de proprietate intelectuală, acestea se raportează la întreg site-ul, văzut ca o creație originală, la programele, aplicațiile informatice integrate în prezentarea și la diseminarea resurselor digitale.

Prin digitizarea operelor vechi și rare, a căror consultare fizică presupune crearea unor condiții speciale, a fost facilitat accesul, eliminându-se condiționări impuse de spațiu, timp sau grija în fața pericolului deteriorării generate de factorii fizico-mecanici.

Colecția de *Corespondență. Manuscrise*[52] conține 42 de obiecte digitale, dintre care 6 manuscrise olografe ale lui Vasile Alecsandri, restul fiind scrisori semnate de Mihail Dragomirescu, Octavian Goga, Ioan Andreescu, Mircea Eliade, Matei Eminescu, Ștefan Golescu.

Cele 113 obiectele digitale din Colecția *Resurse infodocumentare* au ca subiect domeniile bibliologie și știința informării, lucrări elaborate de Universitatea București și BCU „Carol I”. O împărțire pe categorii, în funcție de tipul documentului, din cadrul acestei colecții, ar include: 37 de articole, 51 de cărți, 11 prezentări, 5 disertații, 9 lucrări din altă categorie.

[52] Colecția *Corespondență. Manuscrise*. Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/manuscrise-si-corespondenta (accesat la 24.08.2024).

Fig. 5 – Foto cu imaginea unui număr din „Cultura”
(https://restitutio.bcub.ro/items/cultura-nr-154513102016)

Reviste este o colecție nouă, începută cu scanarea a șase numere din *ISIS sau Natura: jurnal pentru răspândirea științelor naturale și esacte*[53], periodic în care tematica este din domenii precum botanica, zoologia, horticultura sau ramuri ale științei.

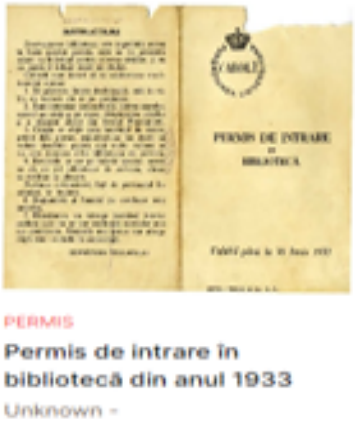

Fig. 6 – Foto cu imaginea documentului *Permis de intrare în bibliotecă din anul 1933*
(https://restitutio.bcub.ro/items/permis-de-intrare-in-biblioteca-din-anul-1933)

[53] Colecția *Reviste*. Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/reviste (accesat la 01.09.2024).

În aceeași etapă incipientă a digitizării se află și cea a numerelor din editorialul săptămânal de la începutul secolului XX, condus de George Ranetti, periodic cu adresabilitate mai largă, abordând și zona umoristică, axându-se pe teme din sfera literaturii și sociologiei. Pe platforma *Restitutio* au fost încărcate în cadrul acestei colecții 91 de obiecte digitale[54].

Structura paginii de prezentare a fiecărui obiect digital este centrată pe 3 puncte de acces: **descriere, detalii obiect, pdf**, completate cu datele de identificare aflate în partea dreaptă a ecranului: autor, subiectul, colecția din care obiectul digital face parte. În centrul paginii este menționat tipul de obiect digital, titlul și modalitatea de citare.

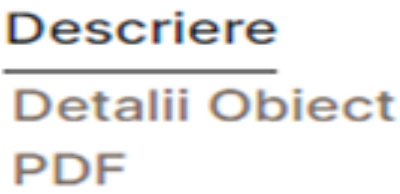

Fig. 7 – Foto cu Puncte de acces ale obiectelor digitale de pe platforma *Restitutio*

În secțiunea **detalii obiect** sunt prezentate informații legate de data publicării, folosind formatul an/lună/zi), editura, locul publicării, limba în care este scris documentul, furnizorul documentului, (instituția BCU „Carol I"), referințe legate de dreptul de autor și pdf-ul, incluzând prezentarea full-text a conținutului obiectului digital.

Fig. 8 – Foto cu Detalii obiect – platforma *Restitutio*

[54] Colecția *Zeflemeaua*. Disponibil online la adresa: https://restitutio.bcub.ro/collections/zeflemeaua (accesat la 01.09.2024).

Concluzii

În concluzie, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”, instituție reprezentativă pentru domeniul biblioteconomiei, valorifică cu succes noile tehnologii, în vederea simplificării accesului utilizatorilor, cu precădere al studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor, la resursele digitale. Prin intermediul platformei *Restitutio*, care reprezintă o sursă deschisă de informații, ce poate fi utilizată de oricine, BCU „Carol I” contribuie la utilizarea cunoașterii științifice în vederea unei mai bune înțelegeri a societății.

De asemenea, această lucrare poate reprezenta un punct de plecare în literatura de specialitate, deoarece identifică ultimele tehnologii folosite în domeniul biblioteconomiei, precum programele de Inteligență Artificială sau programele de Realitate Virtuală.

List of illustrations

Fig. 1 – Image of the platform *Restitutio* (https://restitutio.bcub.ro/)
Fig. 2 – Photo of Ana Aslan (https://restitutio.bcub.ro/collections)
Fig. 3 – Photo with the title page of the book Publius Terentius Afer, *[Comoediae] cum Directorio Vocabularum […],* Strasbourg, 1499 (https://restitutio.bcub.ro/items/comoediae-cum-directorio-vocabularum)
Fig. 4 – Photo with the title page of the book Mateiu Sanda I. *English book for the first year. București: Cartea Românească, 1937 (https://restitutio.bcub.ro/items/english-book-for-the-first-year)*
Fig. 5 – Photo with the image of an issue of „Cultura” (https://restitutio.bcub.ro/items/cultura-nr-154513102016)
Fig. 6 – Photo with the image of the document *Permis de intrare în bibliotecă din anul 1933 (Library card from 1933)* (https://restitutio.bcub.ro/items/permis-de-intrare-in-biblioteca-din-anul-1933)
Fig. 7 – Photo with the search-keys of the digital objects from the platform *Restitutio*
Fig. 8 – Photo with Object Details – platform *Restitutio*

Abrevieri bibliografice

Arata 2022 – Hannah Arata, ”A New Mechanism for Dialogue: Virtual Reality Programs in Academic Libraries extras”, în *Programing Librarian* (resursă digitală)

Banciu 2015 – Doina Banciu, „Biblioteca Infinită-Model Pentru Biblioteca Națională Virtuală”, în Doina Banciu (coord.), *Educație și Cultură în Era Digitală*, București, 2015, p. 21-30

Banciu, Coardoș, Lepădatu 2010 – Doina Banciu, Dora Coardoș, Cornelia Lepădatu, *Informația digitală în cultură: cercetări și realizări*, București, 2010

Banciu, Rădoi 2021 – Doina Banciu, Mireille Rădoi (coord.), *500 de ani – De la Scrisoarea lui Neacșu la comunicarea digitală de azi,* București, 2021

Barker 1994 – Philip Barker, ”Electronic libraries – visions of the future”, în *The Electronic Library*, vol. 12, nr. 4, 1994, p. 221-230

Bauwens 1993 – Michel Bauwens, ”The emergence of the «cybrarian»: a new organisational model for corporate libraries”, în *Business Information Review,* vol. 9, 1993, nr. 65, p. 64-67

Chelcea 2007 – Septimiu Chelcea, *Metodologia Cercetării Sociologice: Metode cantitative și calitative,* București, 2007

Gabor, Oancea, Pripp 2023 – Eugen Gabor, Marian Oancea, Vladimir Pripp, ”Regional Evolution of the ICT Sector in the European Union: Insights and Trends”, în *Revista de Științe Politice,* 2023, nr. 80, p. 129-146

Ghenciulescu, Rădoi, Frâncu 2012 – Ștefan Ghenciulescu, Mireille Rădoi, Victoria Frâncu,*”Carol I” Central University Library A Place in the City, a place for the city,* București, 2012

Ivașcu, Rădoi 2021 – Larisa Ivașcu, Mireille Rădoi, „Comunicarea digitală în contextul noii economii*”*, în Doina Banciu, Mireille Rădoi (coord.), *500 de ani – De la Scrisoarea lui Neacșu la comunicarea digitală de azi*, București, 2021, p. 69-86

Kelly, Nicholas 1996 – Sarah Kelly, David Nicholas, ”Is the business cybrarian a reality? Internet use in business libraries”, în *Aslib Proceedings*, vol. 48, 1996, nr. 5, p. 136–144

Mitulescu 2011 – Sorin Mitulescu, *Metode de cercetare în științe sociale*, București, 2011

Moyo 2004 – Lesley M. Moyo, ”Electronic libraries and the emergence of new service paradigms”, în *The Electronic Library*, vol. 22, 2004, nr. 3, p. 220–230

Rădoi 2015 – Mireille Rădoi, „Reconfigurarea serviciilor bibliotecii universitare în era digitală”, în Doina Banciu (coord.), *Educație și cultură în era digitală*, București, 2015, p. 71-83

Regneală 2014 – Mircea Regneală (coord.), *Tratat de biblioteconomie*, vol. II, partea I, București, 2014

Regneală, Enache 2017 – Mircea Regneală, Ionel Enache (coord.), *Tratat de biblioteconomie*, vol. III, București, 2014

Restitutio – [online] https://restitutio.bcub.ro/

Vlăsceanu, Zamfir 1998 – Lazăr Vlăsceanu, Cătălin Zamfir, *Dicționar de sociologie,* București, 1998

Vlăsceanu 2011 – Lazăr Vlăsceanu (coord.), *Sociologie*, Iași, 2011

Yin 2005 – *Studiul de caz: Designul, colectarea și analiza datelor*, Iași, 2011